

---

# Riječ urednice

Poštovane kolegice, poštovani kolege, članovi Zagrebačkoga knjižničarskog društva, dragi čitatelji,

pozdravljam vas u ime uredništva *Novoga uveza* i u svoje osobno ime.

Pred vama je najnoviji broj *Novoga uveza* koji donosi osam stručnih radova i četiri prikaza knjiga. Raznovrsnost tema okupljenih u ovom broju svjedoči o širini suvremenoga knjižničarskog djelovanja – od umjetne inteligencije i vrednovanja knjižničnih usluga preko očuvanja kulturne baštine i razvoja inkluzivnih programa do glazbenih zbirki, bibliografskih projekata i promišljanja budućnosti knjižnica. Zajednička poveznica svih priloga jest nastojanje da knjižnice ostanu relevantni, otvoreni i dinamični prostori koji odgovaraju na potrebe svojih zajednica, pritom njegujući svoje temeljne vrijednosti.

Broj otvara rad **Svjetlane Ciglar, Tanje Radović i Gordane Kolanović Roško** (KGZ) pod naslovom ***Korisnička percepcija umjetne inteligencije u narodnim knjižnicama: teorijski okvir i empirijsko istraživanje na primjeru mreže Knjižnice Vladimira Nazora***. Autorice istražuju doživljaj umjetne inteligencije u knjižnicama te pokazuju da postoji spremnost za prihvaćanje novih tehnologija, ali i jasna svijest o nezamjenjivoj ulozi knjižničara kao stručnih i ljudskih posrednika između korisnika i informacija.

Temom vrednovanja knjižničnih usluga bave se **Kristina Čunović i Lidija Šajatović** (Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac) u radu ***Ispitivanje zadovoljstva i stavova korisnika uslugama Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac***. Rezultati istraživanja pružaju vrijedan uvid u očekivanja i potrebe korisnika te potvrđuju važnost kontinuiranoga stručnog usavršavanja knjižničara i razvoja usluga temeljenih na stvarnim potrebama zajednice.

Dokumentiranjem i očuvanjem stvaralaštva mladih bavi se rad **Tanje Kolar Janković** (Tehnička škola Virovitica) i **Josipa Strije** (Gimnazija Petra Preradovića Virovitica) ***Bibliografija zbornika LiDraNa Virovitičko-podravске županije kao dokumentacija učeničkog stvaralaštva***. Autori predstavljaju vrijedan bibliografski projekt koji sustavno bilježi više od tri desetljeća učeničkoga književnog, novinarskog i dramsko-scenskog stvaralaštva te ističu važnu ulogu školskih knjižnica u očuvanju obrazovne i kulturne baštine.

Pitanjima očuvanja identiteta i manjinske kulturne baštine bavi se **Zrinka Vitković** (Knjižnica HAZU) u radu ***Zbirka moliških Hrvata u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti***. Prikaz nastanka i razvoja zbirke svjedoči o važnosti knjižnica u prikupljanju, čuvanju i promociji građe koja dokumentira život i kulturni identitet hrvatskih zajednica izvan domovine.

---

Društvenu i odgojnu ulogu knjižnica naglašava **Majda Bakić** (KGZ) u radu ***Rastimo zajedno u toleranciji: radionice za poticanje tolerancije u sklopu projekata za djecu i mlade Knjižnice Dugave***. Analizirajući dugogodišnje projekte, autorica pokazuje kako knjižnice aktivno pridonose razvoju tolerancije, empatije i međukulturnog razumijevanja, djelujući kao ključni čimbenici društvene kohezije.

Na važnost vizualne komunikacije i dizajna u knjižničnom okruženju podsjeća **Ana Golubić** (KGZ) u radu ***Od priča iza fonta do Fontastičnih priča***. Predstavljajući istoimenu rubriku s društvenih mreža Zagrebačkoga knjižničarskog društva, autorica otvara zanimljivo područje tipografije kao sastavnog dijela informacijske i vizualne pismenosti.

Povijesni razvoj knjižničnih zbirki i usluga prikazan je u radu **Marine Kundić** i **Danijele Čavlović** (Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac) pod naslovom ***Od Diskoteke do Odjela audiovizualne građe Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac***. Autorice prate šezdesetogodišnji razvoj odjela, ukazujući na to kako su promjene u medijima i korisničkim navikama oblikovale suvremene knjižnične usluge i zbirke.

Glazba kao sredstvo povezivanja knjižnice i zajednice tema je rada **Mije Jagunić** (Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko) pod naslovom ***Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko priča glazbom***. Prikazom Glazbene pričaonice autorica ilustrira kako suradnja s dječjim vrtićem pridonosi razvoju djece i potvrđuje važnost knjižnice kao mjesta kreativnosti, učenja i zajedništva.

Uz stručne radove, ovaj broj donosi i četiri prikaza knjiga koje otvaraju različite poglede na budućnost knjižnica i njihovu ulogu u suvremenom društvu. **Marija Žurić** (KGZ) prikazuje knjigu ***Library 2035***, koja promišlja moguće smjerove razvoja knjižnica u desetljećima pred nama. **Zrinka Vitković** (Knjižnica HAZU) predstavlja knjigu ***Planiranje, izgradnja i vrednovanje knjižničnih prostora***, naglašavajući važnost kvalitetno oblikovanih knjižničnih prostora za korisničko iskustvo i uspješnost knjižničnih usluga. **Morena Livaković Ivanović** (KGZ) u prikazu knjige ***Digital culture and society*** otvara pitanja digitalne kulture i njezina utjecaja na suvremeno društvo, dok **Lea Bakić** (Knjižnica Instituta za arheologiju) prikazom knjige ***Nagovor na čitanje: kako Gradska knjižnica Samobor potiče čitanje*** podsjeća na trajnu važnost promicanja čitanja kao jedne od temeljnih zadaća knjižnica.

Zajedno, radovi i prikazi okupljeni u ovom broju pokazuju da knjižnice istodobno čuvaju baštinu i stvaraju nove sadržaje, prihvaćaju tehnološke promjene i njeguju ljudski kontakt, razvijaju inovativne programe i ostaju mjesta susreta, znanja i zajedništva. Vjerujemo da će vas tekstovi koji slijede potaknuti na promišljanje, otvoriti nove perspektive i inspirirati daljnji profesionalni razvoj te suradnju unutar naše knjižničarske zajednice.

Želim vam ugodno čitanje.

Jasmina Sočo, urednica